

σον, ἀντὶ νὰ γένηται φιλόσοφος θὰ ἔγινετο τυραννίσκος. Ή κατάστασίς μου ἦν πρείτων τῆς τοῦ Σακίν Πρέ, διότι ἡ Ίουλία μου μόνον τὸν ἔρωτα τῆς κυρίας δὲ Βολμάρ κέκτηται, μὴ ἔχουσα τὰς τύψεις τοῦ συνειδότος ἐκείνης. Κατὰ τὴν ἑσπέραν, ἐθαυμάζομεν τὴν λαμπρᾶν τοῦ ἥλιου δύσιν, ἢν οὐδεμίᾳ οὐδέποτε γραφίς δυνηθήσεται ν' ἀντιπραροτήσῃ. Τὸν τοὺς τροπικούς, ὁ ἥλιος δὲν ἔξαφανίζεται ἀποτόμως ὡς εἰς τὰς ἡμετέρας πόλεις, ἀλλὰ δύει αἰώνιας ἐν νεφέλαις χρυσανύγειν. Κατὰ τὴν διάβασιν τοῦ Ἰσημερινοῦ, ἡ Μαρία μετωνομάσθη ὑπὸ τῶν ναυτῶν Σειρήν τοῦ πλοίου. Ἐλάτρευον οὖτοι αὐτὴν διὰ τῆς περιπαθοῦς ἐκείνης λατρείας καὶ ἀγάπης, ἢν οἱ κατωτέρας τάξεως ἄνδρες ἔχουσι διὰ τὰς γυναῖκας ἀνωτέρας κοινωνικῆς περιωπῆς. Ότε ἡμεθή ἔγγὺς τῷ Ρίφῳ-Ιανείρῳ, ἔξύπνισα τὴν Μαρίαν κατὰ τὴν στιγμὴν καθ' ἓν εἰσεπλέομεν ἐν τῷ λιμένι. Ἀπηλαύσαμεν οὕτως ἐν ἀπάσῃ αὐτῆς τῇ μεγαλοπρεπείᾳ τὴν ἀποψίν τοῦ ὅρμου τούτου, ὅστις τυγχάνει, μετὰ τὴν εἰσόδον τοῦ Τάγου, τοῦ Βοσπόρου καὶ τοῦ κόλπου τῆς Νεαπόλεως, ἐν ἐκ τῶν τεσσάρων τοῦ κόσμου θαυμάτων. Ἐνώπιον ἡμῶν ἔξελίσσετο ἀμφιθεατρικῶς τὸ Ρίον-Ιανείρον ἐπὶ τῶν τριῶν αὐτοῦ λόφων. Πέριξ ἡμῶν, πληθυνόντων νήσων καὶ νησιδρίων, πεπληρωμένων τροπικῶν φυτῶν, ἐφύοντο ἐκ τοῦ Ὁκεανοῦ, δίκην ἀνθοδεσμῶν. Ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, ἔξετείνοντο ἐκτεταμένα δάση περιωρισμένα ὑπὸ τῆς ἀμμού τῆς θαλάσσης, παρεμφεροῦς χρυσαῖς ταινίαις. Τῆς ἡμέρας δ' οὔστης ἑορτασμού, τὸ τηλεβόλον ἐκρότει, πλήθος ἀτμοπλοίων καὶ λέμβων πεπληρωμένων γυναικῶν ἐφαίνοντο ἐν ἀπάσαις ταῖς διευθύνσεσιν. Οἱ κώδωνες ἐσήμαινον πανταχοῦ καὶ ὁ ἥλιος ἔξετέξενε τὰς τάξεις θερμάς αὐτοῦ ἀκτίνας. "Οταν τις, μετὰ τρίμηνον ἐν τῇ θαλάσσῃ μονότονον διαμονήν, παρτηρήσῃ τοιοῦτον θέαμα, αἰσθάνεται ἀναγγενωμένας ἐν ἑαυτῷ ἀπάσας τὰς τοῦ βίου μερίμνας. Ὡς βλέπεις, σοὶ γράφω ωσεὶ ἡμηνὶ αἰώνιας νέος, ἀείποτε ἀφοροῦτις, πάντοτε ἐραστὴς τοῦ ἀγρώστου.

Διετρίψαμεν ἐπτὰ μόνον ἐν Ρίφῳ-Ιανείρῳ ἡμέρας. Παρετηρήσαμεν μαγευτικάς τινας ἀγροτικὰς κατοικίας, περὶ ὧν ὀμιλούμενό ποτε ἐν Σενεγάλῃ, πεπληρωμένων εὐθαλῶν ἀνθέων, δούλων καὶ πτηνῶν. Νεαρά τις γυνὴ ἔξηρχετο ἐκ μιᾶς τούτων ἐν φορείῳ, ὑπὸ δύο μαύρων βασταζομένω, οὐ τίνος τὰ παραπετάσματα ἡμιτηνωφύμενά ὄντα, ἐπέτρεπον νὰ βλέπῃ τις μικρὰν χειρὸν ἐρειδούμενην νωχελῶς ἐπὶ τοῦ κυανοχρόου καὶ χνοώδους τῆς θύρας παραπετάσματος. Ἐπὶ τῇ θέᾳ ταύτη συεκινήθην σφόδρα ἀναπολήσας ὅτι ἀπείχομεν πολὺ τοῦ ὅλου ἐκείνου, ἡμεῖς οἱ ζωτες ὡς πτηνὰ τῆς ἀνοίξεως, φέροντα τοὺς ἀκταύων ἔρωτας ἐπὶ κλάδου ἀσθενοῦς, δηλαχίστη καταιγίδος πνοὴ ἡδύνατο νὰ κατασυντρίψῃ. Φρικιῶ ἀκούων ἀναπολῶν τὴν περιμένουσαν ἡμᾶς ἐν Βαλπαραίσῳ τύχην μετὰ τὴν ἔξαντλησιν τῶν γλίσχρων ἡμῶν πόρων.

— Αἱ ὁδυηροὶ αὐταὶ σκέψεις ἐγένοντο ἔτι ὁδυηρότεραι ὅτε, ἀφικόμενοι ἔγγὺς τῷ Χορείῳ ἀκροτηρίῳ εἰσήλθομεν ἐν τῇ χώρᾳ τῶν θυελλῶν. Ἐπανεῖδον αὐθίς τὸν κατηφῆ ἐκ γρανίτου φρουρόν, ὅστις φαίνεται ἀείποτε ἐπαγρυπνῶν ἐπὶ τὴν ἐσχατιὰν τοῦ κόσμου. Ἡ κορυφὴ αὐτοῦ ἀπώλυτο ἐν ταῖς πυκναῖς καὶ φαίσταις νεφέλαις, ἀς ἰσχυρὸς θύελλας ἐδίωκεν ὄρμητικῶς ἀκείθεν, συνεπάγουσα τὸν κυκληδὸν ἵπταμένους λάρους καὶ τὰς μελανοπτέρυγας αἰθύιας. Ἡ Ὀραία Βύγετεια ἐπλεε ταχέως ἐν' ἀφήσῃ ὅπισθεν τῆς τάξης μονήρεις ταύτας ἀκτάς, καὶ ἀφοῦ ἀνέρχεται ἐπὶ τινας ἡμέρας τὴν Μεσημβρινὴν Ἀμερικήν, ἐπανεύρομεν αὐθίς, ὡς καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἡμετέρου πλοῦ, τὴν σκηνείρινην θάλασσαν καὶ τὸν ἥλιον. Τέλος, κατὰ τὸν Ἰούνιον, μεθ' ἔκατὸν καὶ εἴκοσιν ἡμέρων πλοῦν, ἀφικόμεθα ἐν Βαλπαραίσῳ.

— Εξερχόμενος τοῦ πλοίου, κατόπιν γεύματος προσενεχθέντος ἡμῖν γάριν ἀποχαιρετισμού ὑπὸ τοῦ Ζαρέν, ἡσθάνθην παχιδικὴν χαράν ἐπὶ τῇ ἀποβάσει μου εἰς τὴν ξηράν. Ἀπασαι αἱ ἀνχυμήσεις τῆς νεότητός μου κατέκλυσαν τὸ πνεῦμά μου. Ὁδήγησα πάραυτα τὴν Μαρίαν ἐν τῷ ξενῶνι τῆς Εἰρήνης, ἔνθα ἐγκαθιδρύθημεν ἐντὸς ώραιοτάτου θαλάσμου, κεκαλυμμένου διὰ ψιάθων λίαν λεπτῶς εἰργασμένων καὶ διεσκευασμένου δι' ἀνακλίντρων ἐκ σχοίνου, καθεδρῶν καὶ είκονων λαμπρῶν, παριστανούσαν θύρας τίγρεων ἢ τὴν παχιδικὴν τοῦ Ναπολέοντος ἐν Βρένη ἡλικίαν. Ἐνεδύθην ἐσπευσμένως καὶ ἀφεὶς τὴν Μαρίαν θαυμάζουσαν τὴν πολυτέλειαν ἐκείνην, ἐπορεύθην ἀμέσως πάρα τῷ προξένῳ τῆς Γαλλίας κυρίῳ Καζόττῃ.

— Ενεχετρίσα εἰς θεράποντά τινα τὸ ἐπισκεπτήριόν μου. Μετ' οὐ πολὺ εἰσελθὼν ὁ κ. Καζόττης μὲ προσδέξατο λίαν φιλοφόρων, ἀλλὰ μετά τινος ταραχῆς καὶ εὐαρεσκείας ἀμφὶ τὴν παρετηρήσας ἀνχυφιβόλως ὅτι οἱ πρόξενοι ἡμῶν δυσπιστοῦσι πρὸς τοὺς Γάλλους, τοὺς πίπτοντας οὐρανόθεν, οὔτως εἰπεῖν, εἰς τὰ μέρη ἐκείνων.

— "Ημεῖς ἐδῶ! μοὶ εἶπε. Ποία αἰτία σᾶς ὥθησε;

— Θά ἔξηγήσω ὑμῖν τὰ πάντα.

— Εκαθήσαμεν ἐπὶ τινος ἀνακλίντρου καὶ ἀνήψαμεν σιγάρα.

— "Ἐχω μεγάλην ὑπηρεσίαν νὰ ζητήσω παρ' ὑμῶν, προσέθηκα.

— Κατέστη σύννους καὶ ἡτοιμάσθη νὰ μὲ ἀκροσθῆ.

— Επανέλαβον αὐτῷ, ἐκμυστηρευόμενος τὴν κατάστασίν μου, ὃ, τι εἴπον τῷ Ζαρέν, καὶ ὄμηνώς ὅτι ἡ εἰς ζένον ἀποκλύψις τῶν κατατηκουσῶν τὴν καρδίαν μας συμφορῶν εἶνε πολὺ ὁδυρό.

— Αφηγήθην πρὸς τούτοις τίνι τρόπῳ ἐσχετίσθην μετὰ τῆς Μαρίας, τοὺς ἔρωτας ἡμῶν καὶ πῶς εἴχον ἀγαρπάσει αὐτήν. Ἡ αὐτὴ συγκίνησις, ἡ καταλαβοῦσά με κατὰ τὴν διήγησίν μου, κατέλαβε καὶ ἐκείνον, διὸ τείνων μοι τὴν δεξιάν,

— Τίδύναμαι νὰ πράξω ὑπὲρ ὑμῶν, εἶπε.

— Τὸ πᾶν, τῷ ἀπεκρίθην, καθότι ἡ ἡμετέρα προστασία ἔσται ἡ μεγαλύτερη

δι' ἐμὲ ὑπεράσπισις. Δι' ὑμᾶς, διὰ πάντας τοὺς συναντήσαντάς με δέον νὰ εἰμι ἀρχαῖος τοῦ ναυτικοῦ ἀξιωματικός, ἐνοχοποιηθεὶς ἐν τῇ ἐπαναστάσει τοῦ 1848 καὶ ἐρχόμενος ἐνταῦθα ὥπως ζήσω μετὰ τῆς νεαρᾶς μου συζύγου.

— "Εστω, εἶπεν ὁ Καζόττης, συμφωνῶ.

— Συνδιελέχθημεν εἴτα περὶ τῶν ἀρχαίων ἡμῶν σχέσεων, περὶ τῆς κυρίας Φαλκώνος, τῆς τοσοῦτον εὐειδοῦς, τῆς Μίς Ἀρτιγκτῶνος, τῆς τόσῳ χαριέσσης, τοῦ ναυάρχου Βλάγκου, τοῦ τοσοῦτον καλοκάραθου. Ο Καζόττης μ' ἐπληροφόρησεν ὅτι πάντες ἔζων ἔτι, ὅτι μετεβλήθησάν πως ἐκ τῆς ἡλικίας, ἀλλ' ὅτι ἡθελον ἐπανεύρει πάντας ὡς ἐγνώρισαν αὐτούς. Μὲ παρεκδελεσθεὶς θερμῶς ἵνα πορευθῶ εἰς ἐπίσκεψίν των, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἐπραξα, εὐχαριστήσας αὐτὸν προηγουμένως. Ἡ κυρία Φαλκώνος, τεσσαρακοντοῦτις ἡδη, μὲ ὑπεδέξατο ὡς νίόν της. Ἡ μίς Ἀρτιγκτῶνος, ὑπανδρὸς νῦν, ἡθέλησεν ἵνα παρουσιάσω τὴν σύζυγόν μου δόσον τάχιστα, ὁ δὲ ναύαρχος, μοὶ εἶπεν ὅτι ἡ οἰκία αὐτοῦ ἦν ἡνεῳχμένη εἰς ἐμὲ ὡς καὶ πρότερον. Ἐν διαστήματι ὀλίγων ἡμερῶν ἀπασαι αἱ ἀρχαῖαι μου σχέσεις ἀνανεώθησαν. Ἐμένομεν ἐν τῷ ξενῶνι μέχρι της τετάρτης. Κατὰ τὴν ὥραν ταύτην ἐξηρχόμεθα ἐφιπποιούμενοι μέχρι τοῦ Φάρου ἢ τοῦ Πολάγκου καὶ διηρχόμεθα τὴν ἑσπέραν, διὲ μὲν ἐν τῇ κατοικίᾳ τῆς κυρίας Φαλκώνος, ὅτε δὲ ἐν Cercle Allegro ἢ ἐν τῇ έπιπλει τοῦ ναυάρχου. Διήγομεν, ὡς βλέπεις βίον ἀρκούντως ἐγκόσμιον, ἀλλ' εἰπεῖς βίον τὸν σκοπόν μου. "Ηλπίζον ὅτι θαττον ἢ Βραδίον ὁ καλοκάραθος πρὸς ἐμὲ ναύαρχος, μεθ' οὐ συνωμίλουν συνεχῶς περὶ διαχειρίσεως καὶ ιδίως περὶ ναύτικον, ἡθελε σπεύσει νὰ μοὶ προσφέρῃ παρὰ τῇ φιλοσένεω τῆς Χιλῆς δημοκρατίας θέσιν, ἢν ἐπαξίως θὰ ἡδυνάμην νὰ καταλάβω. "Αλλ' οἱ μῆνες παρήρχοντο καὶ οὔτως οὐδεμίαν μοὶ ἔκαμνε πρότασιν. Πρὸς ἐπίμετρον τῶν ἡμετέρων δεινῶν, ἡ Μαρία ἐπενδύθησεν ἀσθενής καὶ ἡνχγκάσθημεν νὰ πληρώσωμεν ἀδρῶς τοὺς ιατροὺς καὶ τὰ φάρμακα, κατὰ τὰς ὑπερόγκους τῆς Μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς τιμᾶς. Ἐντὸς ὀλίγου παρετήρησα πετὰ φρίκης ὅτι ὑπελείπετο ἡμῖν χιλιάς μόνον φρέγκων, τουτέστι ποσὸν μόλις ἐπαρκοῦν ἵνα ζήσωμεν γλίσγρως ἐπὶ τινας ἐδύομάδας. "Οθεν ἀπεφάσισα νὰ πράξω ὡς ὁ Μωάμεθ: νὰ πορευθῶ δηλοντί εἰς τὸ δρός, ἀφοῦ τοῦτο οὐδόλως ἡρχετο πρὸς ἐμέ, καθόσον τὸ καλλίτερον μέσον πρὸς ἐπιτυχίαν σκοποῦ τινος εἴνε ἡ ἐπιμονή. Συνεπῶς, ἑσπέραν τινὰ καθ' ἓν η Μαρία ἡθύνετο ἐκυρτὴν καλλίτερον, ἐπορεύθην εἰς μέγαν χορὸν ὑπὸ τοῦ ναυάρχου Βλάγκου διδόμενον.

— Κατὰ τὴν ἑσπερίδα ταύτην, διὰ πάντας μὲ ἐπληρίσασε καθ' ἓν στιγμὴν ἡμηνή, ἔτοιμος νὰ πορευθῶ πρὸς ἀναζήτησίν του.

— Πῶς ἔχει ἡ οὐραία τῆς κυρίας Δεσταίγη; μοὶ εἶπε.

— Καλλίτερη, ναύαρχη, εὐχαριστῶ.

— Καὶ ζῆτε ἀμφότεροι εὐτυχεῖς; προσ-

— Μάλιστα, ναύαρχε, διότι ζώμεν ήγαπημένοι, καὶ ἡ ἔξορία δὲν μᾶς στενοχωρεῖ ποσδώς.

— Τὸ γνωρίζω. Ζῆτε καθὼς οἱ ξωτοὶ ἑκεῖνοι ἐρασταί, οἱ κατασπαταλῶντες τὰς πολυτίμους αὐτῶν στιγμὰς εἰς ἔρωτικὰς διαχύσεις, ὡς εἰ κύριον ἥμῶν μέλημα ἦν ὁ ἔρως.

— Μοὶ φαίνεται διότι δὲν ἔννοιω καὶ λῶς ὑμᾶς, κύριε ναύαρχε.

— Λυποῦμαι, εἶπε μειδιῶν νὰ βλέπω νέον, δραστήριον, νοήμονα ως ὑμᾶς, βιούντα περισσότερον τοῦ δέοντος, ως ὁ Ἡρακλῆς πρὸ τῶν ποδῶν τῆς Ὄμφαλης. Ἰδού, ἔχω πρότασίν τινα νὰ κάμω εἰς ὑμᾶς.

‘Ο καλὸς ναύαρχος θὰ εἰδεν ἀναντιρόήτως τὴν ἀστραπιαίαν χαράν, ἡτις ἔλαμψεν εἰς τοὺς ὄφθαλμούς μου.

— Η ἀντιπλοιαρχία τῆς Χιλῆς εἶναι κενή. Επιθυμεῖτε αὐτήν; Θέλω προσπαθήσει νὰ ἐπιτύχω τοῦτο.

— Τὸ ζήτημα εἶναι ἀρκούντως σοβαρόν, εἶπον μειδιῶν. Επιθυμῶ πολὺ νὰ περιμείνητε ὀλίγον, ὅπως σκεφθῶ περὶ τοῦ πρακτέου.

— Εστω, μοὶ εἶπεν. “Ελθετε αὔριον τὴν πρωτίν νὰ γευματίσητε ἐν τῇ οἰκίᾳ μου. Σᾶς περιμένω ἵνα μοὶ δώσητε ὁριστικὴν ἀπάντησιν.

Ἐννοεῖς καλλίστα διὰ τὴν ἀπαύριον, πορευθεὶς παρὰ τῷ ναυαρχῷ ἀνήγγειλα αὐτῷ διὰ παρεδεχόμην. Κατὰ τὸ γεῦμα, μοὶ εἶπε τί ὠφειλον νὰ πράττω ἐν τῇ νέᾳ ὑπηρεσίᾳ μου. Ἐπέρανε δὲ τὸν λόγον οὕτω :

— Οι Χιλιανοὶ εἶναι ἀξιόλογοι, καὶ εὐελπιστῶ διὰ θὰ δυνηθῆτε νὰ μορφώσητε ἐξ αὐτῶν καλλίστους ναύτας, κατὰ τὸ γαλλικὸν σύστημα.

Μετά τινα καιρόν, ἀναλαβὼν τὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὰ καθήκοντά ἀντιπλοιάρχου, ἀπελάμβανον κατ’ ἔτος, δωδεκάσχιλια φράγκα. Τὸ ποσὸν τοῦτο, φίλατάτε μοι, εἶναι ὀλόκληρος περιουσία, ἀνχλογίζομενος διὰ μικροῦ δεῖν νὰ εὑρεθῶμεν ἀνενόητοι.

Η σκέψις αὐτῆς μὲ κάμνει νὰ φρικιώ εἰσέπι. Βελτιωθείσης τῆς καταστάσεως ἥμῶν ἡλλάξαμεν τρόπον τοῦ ζῆν, ἀποσυρθέντες βαθυμήδὸν τοῦ κόσμου. Ἐνωκίασα μικρὰν ἀγροτικὴν οἰκίαν, κεκρυμμένην ἐντὸς δάσους βασανεῶν καὶ ἐπὶ τῆς ἐκ Βαλπαραίσου εἰς Ἀγιον Ιάκωβον ὁδοῦ. Καθ’ ἑκάστην ἐσπέραν, περὶ τὴν τετάρτην, διὰ τὴν ὑπηρεσία περατοῦται, πορεύομαι ἔφιππος καὶ δρομαίως εἰς τὴν προσφιλῆ ἥμῶν φωλεάν, ἔνθα ἡ Μαρία, ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ ισταμένη, μὲ περιμένει μειδιῶσα καὶ εὔχαρις ἔνιοτε τὴν παρατηρῶ μακρόθεν κεκαλυμμένην διὰ παναμικοῦ σκιαδίου, οὐ τινος ὁ πρασινόχρους πέπλος κυρκίνεται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, ἐνδεδυμένην τὴν ἀμαζόνα τῆς καὶ πλήττουσαν διὰ τοῦ μαστιγίου τῆς τὸ μὲ πτερυγιστῆρας ὑποδημάτιον τῆς. Η ὑπόλευκος αὐτῆς φορβάς, ὑπὸ μέλανος ἴπποκόμου ὁδηγούμενη, χρεμετίζει ἐπὶ τῇ θέᾳ μου. Ἐπιχειροῦμεν μακράς ἀκρούσεις, ἀς ἔνιοτε παρατείνομεν μέχρι τοῦ

Bella del Már. Ἐπανερχόμεθα περὶ τὴν

ἐσπέραν βραδέως καὶ ἔγγυς ἀλλήλοις βρίσκοντες, ὥσπερ οἱ ἔφιπποι τοῦ Ἀλβέρτου δὲ Πρετεράται. Ἀφοῦ δειπνήσωμεν, ἀναγνιώσκομεν ὀλίγον, ἡ ἡ Μαρία παῖζει κλειδοχύμβαλον, ἐνῷ ἔγῳ, καθήμενος πρὸ τῶν ποδῶν τῆς ὄντειροπολῶ, καπνίζω ἡ συνδιαλέγομαι μετ’ αὐτῆς προφέρων τοὺς ἡδυμελεῖς ἔκείνους φθύγγους, τοὺς μόνον παρὰ τῶν ἐραστῶν καταληπτούς. Ἐπὶ τέλους, φίλατάτε μοι, ζῷ τόσῳ εὐτυχῆς ὅσῳ ὄντειροπόλησά ποτε καὶ οὐδὲν ἀλλο παρὰ τοῦ Θεοῦ ζῆτω ἥντα ἔξακολουθήσῃ εὐλογῶν τὴν ἔνωσιν ἥμῶν, ως μέχρι τοῦδε.

Βαλπαραίσορ τῇ . . . Ιουνίου 185 . .

Σδ: ἐκ καρδίας
Ἀλβέρτος Δεσταζήκ.

γ. τ. Η παροῦσα ἔγραφη πρὸ τῶν ὑμερῶν καὶ περιέμενον τὸ ταχυδρομεῖον ὅπως σοὶ τὴν ἀποστείλω. Ἐπειδὴ ὅμως αἰσθάνομαι ἐστὸν τρελλὸν ἐκ τῆς χαρᾶς, ἀνοιγὼ αὐτὴν, ἵνα σὲ πληροφορήσω περὶ τοῦ προξενήσαντος ταύτην αἰτίου. Η Μαρία εἶναι ἔγκυος. Θὰ γεννήσῃ μικρὸν ροδοχρινοπρόσωπον ἀγγελον, ὅστις θὰ ὄμοιάσει ἀμφοτέρων. Γύριαινε. Θέλεις νὰ γίνης ὁ ἀνάδοχος;

‘Αναγνοὺς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ἀλβέρτου, κατέστην σύννοις ἐκ τῆς συγκινήσεως. ‘Ακων ἐπανελάμβανον καθ’ ἐστὸν τὴν έξῆς τοῦ Λόρδου Βύρωνος φράσιν:

Buried in matrimony.

Καὶ ὄντως, ὁ Ἀλβέρτος, ὁ φαντασιόκόπος ἑκεῖνος νεανίας, ὁ ὑπὸ τῶν περιπετειῶν προκατειλημμένος, ὁ τοσοῦτον φιλόρδος καὶ κατηφῆς ἀμα, ἥν ἔγγαμος, ἡ τούλαχιστον μικρὸν ὑπελείπετο διὰ τοῦτο. Ἡρεσκόμην λίαν ἐπαναλαμβάνων τὰς τετριμένας ἑκείνας φράσεις τῆς καρδίας, ὅτι δηλαδὴ ὁ ἔρως καὶ ἡ πατρότης εἶνε ἡ μόνη εὐδαιμονία. Καὶ ἀληθὲς μὲν εἶνε ὅτι ὁ πλοῦτος προξενεῖ τὴν εὐτυχίαν τῶν φιλαργύρων, ἡ δόξα τὴν τῶν φιλοδόξων καὶ ἡ ἀνακαλύψις ἀγνώστου κογχυλιδίου τὴν τῶν κογχυλιοφίλων, ἀλλ’ ἵνα εἴνε τις εὐτυχῆς ἐπὶ τοῦ προσκαίρου τούτου κόσμου, δὲν ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ πόθον τινὰ μόνον, ἀλλὰ καὶ νὰ τὸν βλέπῃ ἐκπληρούμενον’ ὁ Ἀλβέρτος συνεπῶς ἥντα εὐτυχέστατος, ἀφοῦ ὁ πρὸς τὴν Μαρίαν ἔρως του ἐστέφη δι’ ἐπιτυχίας.

‘Αλλ’ οὐχ ἡττον, καίτοι πεπεισμένος περὶ τῆς εὐδαιμονίας τοῦ Ἀλβέρτου, καὶ ίσως, διότι εἶχον τὴν πεποίθησιν ταύτην, κατέστην λίαν κατηφῆς. Προησθανόμην διὰ ὁ φίλος μου ἀπώλετο ἐσχεῖ δι’ ἐμὲ καὶ ἔγῳ δι’ ἑκεῖνον. Η ἀπόστασις φονεύει τὴν φιλίαν ἀσφαλέστερον τοῦ ἔρωτος. Διότι διὰ τῶν αἱ ἀνχρησταῖς ἑκάστης ἡμέρας δὲν προστίθενται πλέον εἰς τὰς τῆς προτεραίας, αὕτη δὲν ἔχει λόγον ὑπάρχεισας καὶ βαίνει ὀλονέν ἐκλείπουσα. Τοῦτο εἶνε τοσοῦτον ἀληθές, ώστε γράφων τῷ Ἀλβέρτῳ, ἀφοῦ τῷ ἔξέφρασε τὴν χαράν μου ἐπὶ τῇ εὐτυχίᾳ του, ἔκοπιασα οὐκ ὀλίγον ἵνα πληρώσω τετριμένων φράσεων τὰς τέσσαρες τῆς ἐπιστολῆς μου σελίδας, ἀτε-

μὴ τολμῶν νὰ τῷ διηγηθῶ τὰ ἡμερόσια τοῦ βίου μου ἐπεισόδια, ἀτιναχιμικρὸν θὰ τὸν ἐνδιέφερον. Ο Ἀλβέρτος φαίνεται διὰ τὸν αὐτῶν κατείχετο ἐντυπώσεων, διότι δὲν μοὶ ἀπήντησεν.

Τετραετία διέρρευσε. Κατὰ τὸ πέμπτον ἔτος τοῦ ἡμετέρου ἀποχωρίσμου, ὁ ἀναλαβὼν τὴν διοίκησιν τοῦ στόλου τῶν Νοτίων θαλασσῶν ναύαρχος, μοὶ προέτεινε νὰ τὸν συνοδεύσω ως ὑπασπιστής. Ἐστερζά καὶ ἐπειθείσθη ἐπὶ τῆς Ισχυρᾶς. Ἐκαμάλικαν ἀμερίμνως τὸν μακρὸν ὑπερωκεάνειον τοῦτον διάπλουν· ἀλλ’ ἀφικόμενος εἰς τὸ τέρμα, παρετήρησα διὰ τὸν εἰρήνην τὸν Ἀλβέρτον συμπάθειά μου δὲν ἦν εἰμὴ ἐν ναρκώδει, οὔτως εἶπεν, καταστάσει, καὶ διὰ αὐτη ἐξηγείρετο ἐπίσης ως ποτε ζωηρά. Κατεπλεύσαμεν τέλος ἐν Βαλπαραίσω τῇ 5 Φεβρουαρίου 185... περὶ τὴν τρίτην τῆς δείλης ὥραν. Διέταξα πάραντα νὰ ἐτοιμασθῇ λέμβος καὶ διηηθύνθη πρὸς τὴν Χιλῆν, ἐφ’ ἡς, γενόμενος δεκτὸς παρατίνος ἀξιωματικοῦ, ἔχητης τὸν κύριον Δεσταζήκ. Ο ἀξιωματικὸς μοὶ ἀπεκρίθη διὰ ὁ πλοίαρχος δὲν εὑρίσκετο ἐπὶ τοῦ πλοίου ως ἀπελθών πρὸ μικροῦ εἰς τὴν ἔπαυλίν του, ἀλλ’ ἐπέμεινεν ἐπὶ τοσοῦτον ἵνα μοὶ προσφέρῃ ἀναψυκτικά τινα, ώστε ἐδέχθην. Παρὰ τῶν κυρίων ἀξιωματικῶν τοῦ πλοίου ἐπληροφορήθη διὰ πρὸς τὴν Χιλῆν. Μοὶ ἐλάχισαν πρὸς τούτοις περὶ αὐτοῦ μετ’ ἀφοσιώσεως καὶ σεβασμοῦ, ώστε συνεκινήθη σφόδρα.

— Πιστεύετε, εἶπον αὐτοῖς ἐπὶ τέλους, διὰ τὸν κατορθώσω νὰ ἰδω τὸν κυβερνήτην κατὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην εἰς τὴν ἀγροτικὴν του οἰκίαν;

— Ναί, μοὶ ἀπεκρίθη ὁ ὑποδεχθεὶς με ἀξιωματικός, καὶ ἐξαντίκτικά τινα, ώστε δώσω ὑμῖν ὁδηγόν.

Μετὰ παρέλευσιν στιγμῶν τινῶν ἀπειθαζόμην εἰς τὴν ξηρὰν μεθ’ ἐνὸς ναύτου καὶ ἐπέβημεν ἱππων. Παραδόξον ἡσθανόμην συγκίνησιν ἐπαναβλέπων τὸ Βαλπαραίσον, ἔνθα διέτριψα μετὰ τοῦ Ἀλβέρτου κατὰ τὰ πρῶτα τῆς νεότητός μου ἔτη. ‘Ἐκαστον βῆμα ἥν καὶ μία ἀνάμνησις. Ἐντὸς ὀλίγου, εὐρέθημεν ἐπὶ τῆς ἐκ Βαλπαραίσου εἰς ‘Αγιον Ιάκωβον ὁδοῦ οἱ καδωνίσκοι τῶν εἰς τὰς βαρείας ἀμάξες ἔζευγμένων βιοῶν, οὓς οἱ ὁδηγοὶ ἐκέντων διὰ τοῦ κλασικοῦ βουκέντρου, ἐσήμανον ως ἀλλοτε. Ἀπὸ καριόν εἰς καρόν, συνήντων γυναικά τινα ὄκλαδὸν ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς θύρας τῆς καθημένην καὶ κιθαρωδοῦσαν. Ο χρυσαυγῆς ἥλιος ἦν κεκρυμμένος ὅπισθεν τῶν ορέων, τῶν ἀρχαίων ἥμῶν φίλων. Μετὰ πορείαν ἥμισειαν ὥραν διακρέσασκαν, ὁ ὁδηγός μου σταματήσας μοὶ ἔδειξεν οἰκημά δεξιόθεν τῆς ὁδοῦ καὶ ὑπὸ δένδρων καλυπτόμενον, λέγων:

— Ιδού ἡ οἰκία.

“Ἐπεται συνέχεια.

ΠΕΤΡΟΣ ΒΕΝΕΡΗΣ